KREDİTLƏRİN
SIĞORTASI QAYDALARI

13 fevral 2009-cu il tarixində
Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi ilə razılaşdırılıb

©
«AzSığorta» ASC

MÜNDƏRİCAT

ANLAYIŞLAR 3
BÖLMƏ 1. SIĞORTA MÜQAVİLƏSİNİN TƏRƏFLƏRİ 4
Maddə 1. Sığortaçı 4
Maddə 2. Sığortalı 4
BÖLMƏ 2. SIĞORTANIN OBYEKTİ 4
Maddə 3. Sığorta obyekti 4
BÖLMƏ 3. SIĞORTA TƏMİNATI 4
Maddə 4. Sığorta riskləri. Sığorta hadisələri 4
Maddə 5. Sığortanın ərazisi 4
Maddə 6. Sığorta təminatının başlanması və sona çatması 4
BÖLMƏ 4. SIĞORTA MƏBLƏĞİ VƏ SIĞORTA HAQQI 5
Maddə 7. Sığorta məbləği 5
Maddə 8. Sığorta haqqı 5
Maddə 9. Sığorta haqqının ödənilməsi 5
BÖLMƏ 5. SIĞORTA MÜQAVİLƏSİ 5
Maddə 10. Sığorta müqaviləsinin bağlanması 5
Maddə 11. Sığorta müqaviləsi bağlanan zaman sığortalı tərəfindən bildirilməli olan faktlar 6
Maddə 12. Sığorta müqaviləsinin Qaydalar üzərində üstünlüyü 6
Maddə 13. Mühüm şərtlər 6
Maddə 14. Sığorta müqaviləsinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi 6
Maddə 15. Sığorta müqaviləsinə vaxtından əvvəl xitam vermə ilə bağlı xəbərdar etmə 7
Maddə 16. Sığorta müqaviləsinə vaxtından əvvəl xitam vermənin nəticələri 7
Maddə 17. Sığorta riskindəki dəyişikliklər 7
BÖLMƏ 6. TƏRƏFLƏRİN HÜQUQLARI VƏ VƏZİFƏLƏRİ 7
Maddə 18. Sığortaçının hüquqları və vəzifələri 7
Maddə 19. Sığortalının hüquqları və vəzifələri 8
BÖLMƏ 7. SIĞORTA ÖDƏNİŞİ 10
Maddə 20. Sığorta ödənişinin verilməsi üçün tələb olunan sənədlər 10
Maddə 21. Sığorta ödənişinin hesablanması və verilməsi qaydası 10
Maddə 22. Sığorta ödənişinin verilməsindən imtina 10
BÖLMƏ 8. DİGƏR MÜDDƏALAR 11
Maddə 23. Subroqasiya hüququ 11
Maddə 24. Azadolma məbləği və gözləmə müddəti 11
Maddə 25. Valyuta haqqında qeyd-şərt 12
Maddə 26. İş sirlərinin gizli saxlanılması 12
Maddə 27. Mübahisələrin həlli qaydası 12
Maddə 28. İddia müddəti 12

ANLAYIŞLAR

Əgər qaydaların məzmununda başqa cür nəzərdə tutulmamışdırsa, bu Qaydalarda istifadə olunan termin və ifadələr aşağıdakı mənaları daşıyır:

Sığortaçı - «Sığorta fəaliyyəti haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanunu əsasında sığorta fəaliyyətini həyata keçirmək üçün müvafiq lisenziyaya malik olan, sığorta müqaviləsində nəzərdə tutulan sığorta hadisəsi baş verdiyi halda qanunvericiliklə və ya müqavilə ilə müəyyən olunmuş qaydada sığorta ödənişini vermək öhdəliyi daşıyan sığorta müqaviləsinin tərəfi olan yerli hüquqi şəxs.

Sığortalı - sığorta haqqı ödəyən, sığorta obyektinin sığorta etdirilməsində sığorta marağı olan sığorta müqaviləsinin tərəfi.

Sığorta olunan - sığorta müqaviləsi əsasında əmlak mənafeləri sığortalanan şəxs.

Faydalanan şəxs - sığorta müqaviləsinə uyğun olaraq sığorta ödənişini almaq hüququ olan şəxs.

Sığorta müqaviləsi - sığortalının müvafiq sığorta haqqı ödəməsi müqabilində sığorta obyektinin məruz qala biləcəyi risklərlə bağlı itkilərin, dəyən zərərin əvəzinin və ya razılaşdırılan pul məbləğinin müəyyən bir hadisənin baş verməsi əsasında ödənilməsinin sığortaçı tərəfindən öhdəlik kimi götürülməsi şərtlərinin təsbit edildiyi razılaşma.

Sığorta şəhadətnaməsi - sığorta müqaviləsinin bağlanması faktını təsdiq edən, sığortaçı tərəfindən sığortalıya və (və ya) sığorta olunana verilən sənəd.

Sığorta obyekti - sığortalının, yaxud sığorta olunanın qanunazidd olmayan hər hansı əmlak mənafeyi.

Sığorta haqqı - risklərin qəbul edilməsi və ya bölüşdürülməsi müqabilində sığorta qanunvericiliyinə uyğun olaraq, sığorta müqaviləsində nəzərdə tutulan qaydada sığortalının sığortaçıya ödəməli olduğu pul məbləği.

Sığorta məbləği - sığortalanmış risklər üzrə sığortaçının öhdəliyinin qanunvericilik, yaxud müqavilə ilə müəyyənləşdirilmiş məbləğlə ifadə olunan son həddi.

Sığorta riski və ya risk - sığorta obyekti ilə bağlı itkilərin və ya zərərlərin yaranmasına səbəb olan hadisənin baş verməsi və ya halın yaranması ehtimalı, həmçinin bu ehtimala qarşı sığortaçının üzərinə götürdüyü öhdəlik.

Sığorta hadisəsi - qanunvericiliyə və ya sığorta müqaviləsinə görə sığorta ödənişinin sığortalıya, sığorta olunana və ya digər faydalanan şəxslərə ödənilməsi üçün əsas olan, sığorta müqaviləsinin qüvvədə olduğu müddət ərzində baş verən hadisə və ya yaranan hal.

Sığorta tələbi - sığorta hadisəsi baş verdikdə sığortalının sığortaçıya öz vəzifələrini qanunvericiliyə və sığorta müqaviləsinə uyğun olaraq icra etməsi barədə müraciəti.

Sığorta ödənişi - sığorta hadisəsi baş verdikdə, qanunvericiliyə, həmçinin sığorta müqaviləsinə uyğun olaraq sığortaçı tərəfindən ödənilən maliyyə kompensasiyası.

Sığorta tarifi - sığorta haqqının hesablanması üçün aktuari hesablamalarına əsasən müəyyən edilən faiz dərəcəsi.

Sığortanın müddəti - sığorta risklərinin sığortalanmış hesab olunduğu müddət.

Azadolma məbləği - sığorta hadisəsi nəticəsində yaranan itkilərin və ya dəyən zərərin sığorta təminatı ilə əhatə olunmayan və sığortalının üzərində qalan hissəsidir.

Əhəmiyyətli hallar - müqavilə bağlanarkən bildirilməli olan, sığortaçının müqavilədən imtina etmək və ya onu məzmunu dəyişdirilmiş şəkildə bağlamaq qərarına təsir göstərə bilən və/və ya sığortalıya yazılı şəkildə aydın və birmənalı sorğu verilmiş bütün hallar (faktlar) əhəmiyyətli sayılır.

Sığortanın ərazisi - sığorta obyektinin sığortalanmış hesab olunduğu müəyyən coğrafi ərazi hüdudları.

Mühüm şərtlər - sığortaçıya sığorta ödənişini verməkdən imtina etmək və ya sığorta müqaviləsini ləğv etmək hüququ verən sığorta müqaviləsinin şərtləri.

Borc alan - banklardan və digər kredit təşkilatlarından kredit alan hüquqi və ya fiziki şəxs.

Kredit müqaviləsi - borc alan ilə sığortalı arasında bağlanmış borc müqaviləsi.

BÖLMƏ 1. SIĞORTA MÜQAVİLƏSİNİN TƏRƏFLƏRİ

Maddə 1. Sığortaçı
Bu Qaydalara əsasən sığortaçı dedikdə «AzSığorta» ASC başa düşülür.

Maddə 2. Sığortalı
2.1. Bu Qaydalara əsasən sığortalı dedikdə sığorta obyektinə münasibətdə əmlak mənafeləri olan və sığorta müqaviləsində adı göstərilən hər hansı (bank və ya bank yaratmadan kredit fəaliyyəti ilə məşğul olan) hüquqi şəxs başa düşülür.
2.2. Bu Qaydalar daxilində sığortalının hərəkətlərinə onun işçilərinin, rəsmi şəxslərinin, o cümlədən Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə, «Sığorta fəaliyyəti haqqında» qanuna, sığorta müqaviləsinə, vəkalətnaməyə (etibarnaməyə) və ya vəzifə öhdəliklərinə əsasən sığortalı adından çıxış etmək səlahiyyəti olan digər nümayəndələrinin hərəkətləri də aid edilir.

BÖLMƏ 2. SIĞORTANIN OBYEKTİ

Maddə 3. Sığorta obyekti
3.1. Sığortalının borc alanla bağladığı kredit müqaviləsi ilə bağlı Azərbaycan Respublikasının mövcud qanunvericiliyinə zidd olmayan əmlak mənafeləri bu Qaydalar daxilində sığorta obyekti hesab olunur.
3.2. Sığortalının hər bir borc alanla bağladığı və sığortaladığı kredit müqaviləsi bu sığortanın predmetini təşkil edir.

BÖLMƏ 3. SIĞORTA TƏMİNATI

Maddə 4. Sığorta riskləri. Sığorta hadisələri
4.1. Bu sığorta Qaydalarına əsasən sığorta müqaviləsi ilə razılaşdırılmış, aşağıda qeyd olunan risklərin hər hansı birinin baş verməsi nəticəsində sığortalıya dəyən zərərlərə təminat verilə bilər:
4.1.1. borc alan hüquqi şəxsin müflisləşməsi, məhkəmənin və ya səlahiyyətli icra orqanlarının qərarı ilə ləğv edilməsi;
4.1.2. borc alan fiziki şəxsin hər hansı bir hadisə nəticəsində vəfat etməsi və ya xəbərsiz itkin düşmüş elan edilməsi;
4.1.3. borc alan fiziki şəxsin hər hansı bir hadisə nəticəsində ümumi əmək qabiliyyətini daimi itirməsi (I və ya II qrup əlil olması);
4.1.4. borc alanın kredit müqaviləsi üzrə öhdəliklərini digər səbəblərdən yerinə yetirə bilməməsi.
4.2. Sığorta müqaviləsində başqa hal nəzərdə tutulmamışdırsa, borc alan kredit müqaviləsi üzrə öhdəliklərini 2 (iki) ay ardıcıl olaraq yerinə yetirmədikdə və sığortalı tərəfindən sığortaçıya bu haqda məlumat verildiyi andan, sığorta hadisəsi baş vermiş hesab olunur.

Maddə 5. Sığortanın ərazisi
5.1. Bu sığorta, sığorta müqaviləsində başqa hal nəzərdə tutulmamışdırsa, Azərbaycan Respublikasının ərazisində qüvvədədir.
5.2. Əgər sığorta müqaviləsində sığortanın konkret ərazisi göstərilmişdirsə, yalnız həmin ərazidə baş verən sığorta hadisələrinə sığorta təminatı verilir.
5.3. Sığortanın ərazisi, sığortaçının bu barədə qabaqcadan xəbərdar edilməsi və onun yazılı surətdə razılığının alınması şərti ilə genişləndirilə bilər.

Maddə 6. Sığorta təminatının başlanması və sona çatması
Sığorta müqaviləsində başqa hal nəzərdə tutulmamışdırsa, sığortaçının məsuliyyəti kreditin borc alana verildiyi andan başlayır, onlardan hansının daha əvvəl baş verməsindən asılı olaraq, sığorta şəhadətnaməsində göstərilən (kredit müqaviləsinə əlavə edilmiş ödəniş cədvəlində son ödəmə tarixi kimi qeyd edilmiş) tarixdə və ya borc alan tərəfindən kredit məbləğinin və ona hesablanmış faizin sığortalıya tam həcmdə ödənilməsindən sonra sona çatır.

BÖLMƏ 4. SIĞORTA MƏBLƏĞİ VƏ SIĞORTA HAQQI

Maddə 7. Sığorta məbləği

7.1. Sığorta müqaviləsi üzrə sığorta məbləğinin həcmi kredit məbləğindən yüksək olmamaqla sığortaçı ilə sığortalının razılığı əsasında müəyyənləşdirilir.

7.2. Sığorta müqaviləsi ilə müəyyən edilmiş sığorta məbləği verilən kreditə hesablanan faiz həcmində artırıla bilər.

Maddə 8. Sığorta haqqı

8.1. Sığorta haqqı sığorta müqaviləsində göstərilən müddətdə və qaydada sığortalı tərəfindən sığorta üçün ödənilən haqdır.

8.2. Sığorta haqqının miqdarı sığorta məbləği, sığorta təminatı verilən risklər, sığorta (kreditin) müddəti və sığorta tariflərindən asılı olaraq hesablanır. Sığortalının təqdim etdiyi məlumatlar əsasında sığortaçı riskin dərəcəsini və sığorta tarifini müəyyən edir.

8.3. Sığorta müqaviləsi bağlanarkən sığortaçı sığorta hadisəsinin baş verməsi ehtimalını nəzərə alaraq baza sığorta tarif dərəcələrinə artırma və azaltma əmsalları tətbiq edə bilər.

8.4. Ümumi (vahid) sığorta müqaviləsinin bağlanması barədə tərəflər razılığa gəldikdə, depozit sığorta haqqı tətbiq edilə bilər. Bu halda həmin müqavilə üzrə müəyyən dövrdə (hər ayın, rübün, ilin sonunda) sığorta haqqı yenidən hesablanır və tərəflər arasında müvafiq hesablaşmalar aparılır. Depozit sığorta haqqı tətbiq edilmədiyi halda, hər bir sığortalanan kreditə müvafiq olaraq sığorta haqqı sığortaçıya ödənilməlidir. Bu halda hər bir kredit müqaviləsi haqqında məlumat müqavilə imzalanmadan əvvəl sığortaçıya bildirilir və sığortaçı tərəfindən müvafiq kredit müqaviləsi üzrə sığorta təminatının verilməsi sığorta şəhadətnaməsinin təqdim edilməsi ilə təsdiq edilir.

8.5. Sığorta müqaviləsində başqa hal nəzərdə tutulmamışdırsa, bir ildən az müddətə bağlanan sığorta müqavilələri üzrə sığorta haqları illik sığorta haqqından aşağıdakı faizlərlə hesablanır:

Sığorta müddəti	1 aydan çox olmazsa	-	illik sığorta haqqının 25 %
Sığorta müddəti	2 aydan çox olmazsa	-	illik sığorta haqqının 30 %
Sığorta müddəti	3 aydan çox olmazsa	-	illik sığorta haqqının 40 %
Sığorta müddəti	4 aydan çox olmazsa	-	illik sığorta haqqının 50 %
Sığorta müddəti	5 aydan çox olmazsa	-	illik sığorta haqqının 60 %
Sığorta müddəti	6 aydan çox olmazsa	-	illik sığorta haqqının 70 %
Sığorta müddəti	7 aydan çox olmazsa	-	illik sığorta haqqının 75 %
Sığorta müddəti	8 aydan çox olmazsa	-	illik sığorta haqqının 80 %
Sığorta müddəti	9 aydan çox olmazsa	-	illik sığorta haqqının 85 %
Sığorta müddəti	10 aydan çox olmazsa	-	illik sığorta haqqının 90 %
Sığorta müddəti	11 aydan çox olmazsa	-	illik sığorta haqqının 95 %

Maddə 9. Sığorta haqqının ödənilməsi

9.1. Sığorta müqaviləsinə əsasən sığorta haqqı sığortalı tərəfindən nağd və ya köçürmə yolu ilə birdəfəyə ödənilir. Sığorta haqqının ödənildiyi gün onun sığortaçının bank hesabına və ya nağd ödəmə zamanı sığortaçının kassasına daxil olduğu gün hesab olunur.

9.2. Sığorta müqaviləsində başqa hal nəzərdə tutulmamışdırsa, sığorta haqqı sığorta şəhadətnaməsi imzalandığı gündən etibarən ən gec 5 gün ərzində sığortaçıya ödənilməlidir.

9.3. Əgər sığorta haqqı müəyyən olunmuş müddətdə sığortaçıya ödənilməzsə, sığorta şəhadətnaməsi öz qüvvəsini itirir və sığortaçı həmin müqavilə üzrə heç bir məsuliyyət daşımır.

BÖLMƏ 5. SIĞORTA MÜQAVİLƏSİ

Maddə 10. Sığorta müqaviləsinin bağlanması

10.1. Sığorta müqaviləsinin bağlanması üçün sığortalı müqavilə bağlamaq niyyəti barəsində sığortaçıya yazılı təklif verir, yaxud bu niyyətini şifahi bildirir.

10.2. Sığorta müqaviləsi müəyyən edilmiş konkret kredit müqaviləsi üçün və ya müəyyən müddət ərzində həyata keçirilən bir neçə kreditlər üzrə bağlana bilər.

10.3. Ümumi (vahid) müqavilə ilə müəyyən müddət ərzində sığortalı tərəfindən verilən bütün və yaxud müəyyən növ kreditlər sığortalana bilər.

10.4. Ümumi (vahid) müqavilə ilə nəzərdə tutulmayan kreditlər sığortalının əlavə müraciəti əsasında sığortalana bilər və həmin kredit üçün ayrıca sığorta müqaviləsi rəsmiləşdirilir.

10.5. Sığorta müqaviləsi yazılı formada tərəflərin bu sığorta Qaydaları əsasında sığorta müqaviləsi adlanan sənədi tərtib edərək qarşılıqlı imzalaması yolu ilə bağlanır.
10.6. Sığorta müqaviləsində başqa hal nəzərdə tutulmamışdırsa, sığorta müqaviləsi, müqavilədə göstərilən başlama və sona çatma tarixlərində saat 24^{00}-da qüvvəyə minir və qüvvədən düşür.
10.7. Sığorta yalnız sığorta müqaviləsinin qüvvədə olduğu müddət ərzində baş verən sığorta hadisələrini əhatə edir.

Maddə 11. Sığorta müqaviləsi bağlanan zaman sığortalı tərəfindən bildirilməli olan faktlar
11.1. Sığorta müqaviləsi bağlanarkən sığortalı riskin baş vermə ehtimalının müəyyən edilməsi və mümkün itkilərin həcminin hesablanması üçün əhəmiyyət daşıyan və xəbərdar olduğu bütün faktları və halları bildirməyə borcludur.
11.2. Sığortalının məlumatının yalan, yanlış və yaxud yarımçıq olması hallarında sığortaçı sığorta müqaviləsini imzalamaqdan imtina edir və ya bunu öyrəndikdə və ya bu haqda sığortalı tərəfindən ona məlumat verildikdə:

11.2.1. sığortalı bunu qəsdən etmişdirsə, sığortaçı vəziyyəti öyrəndiyi andan etibarən 1 (bir) ay ərzində müqaviləni bir tərəfli qaydada ləğv edir və bu haqda sığortalının sığorta müqaviləsində göstərilmiş sonuncu ünvanına sifarişli məktub vasitəsilə məlumat göndərir. Bu halda sığorta haqqı sığortalıya qaytarılmır. Sığortalının öz öhdəliyini bu bənddə göstərilən qaydada pozması ilə sığorta müqaviləsi ləğv edilənədək keçən müddət ərzində baş vermiş sığorta hadisəsi arasında hər hansı əlaqə olarsa, sığortaçı, sığorta ödənişini verməkdən imtina edə bilər;

11.2.2. sığortalı bu hərəkəti bilmədən etmişdirsə, sığortaçı vəziyyəti öyrəndiyi tarixdən etibarən 1 ay ərzində müqaviləni ləğv edə bilər və ya həmin vaxt üçün sığorta haqqının fərqini almaqla müqaviləni davam etdirə bilər. Sığortalı tələb edilən sığorta haqqının fərqini 5 (beş) gün ərzində sığortaçıya ödəməzsə və ya ödəməyi yazılı şəkildə öhdəsinə götürməzsə, sığorta müqaviləsi ləğv edilmiş hesab olunur.

11.3. Sığortaçı tərəfindən tətbiq olunan ləğv etmə, bu haqda sığortalıya sifarişli məktub vasitəsilə məlumat göndərildiyi tarixdən 5 iş günü sonra, sığortalı tərəfindən tətbiq edilən ləğv etmə bu haqda sığortaçıya sifarişli məktub vasitəsilə məlumat göndərildiyi tarixdən sonrakı gün saat 24^{00}-da hüquqi qüvvəyə minir.
11.4. Sığortalının hərəkətində heç bir qəsd müəyyən edilmədiyi hallarda sığorta hadisəsi

11.4.1. sığortaçı vəziyyəti öyrənməmişdən əvvəl;

11.4.2. müqavilənin ləğv edilməsini tələb edə biləcəyi müddət ərzində, və yaxud;

11.4.3. müqavilənin ləğv edilməsi tələbinin hüquqi qüvvə qazanması üçün lazım olan müddət ərzində baş verərsə, sığortaçı, sığorta ödənişini sığortalının məlumatına əsasən hesablanan (sığortalı tərəfindən ödənilən) sığorta haqqı ilə həqiqətdə hesablanmalı (sığortalı tərəfindən ödənilməli) olan sığorta haqqı arasındakı nisbətə uyğun olaraq ödəyir.

Maddə 12. Sığorta müqaviləsinin Qaydalar üzərində üstünlüyü
12.1. Sığorta müqaviləsi imzalanarkən sığortalı və sığortaçı bu Qaydaların müəyyən müddəalarının dəyişdirilməsi və ya istisna edilməsi, həmçinin ona müəyyən əlavələr edilməsi barədə razılığa gələ bilərlər.
12.2. Tərəflərin imzaladığı bütün dəyişikliklər, əlavələr və düzəlişlər sığorta müqaviləsinin tərkib hissəsidir.

Maddə 13. Mühüm şərtlər
Sığorta müqaviləsində (şəhadətnaməsində) mühüm şərtlər müəyyən oluna bilər.

Maddə 14. Sığorta müqaviləsinə vaxtından əvvəl xitam verilməsi
14.1. Sığorta müqaviləsinə aşağıdakı hallarda vaxtından əvvəl xitam verilə bilər:

14.1.1. sığorta predmeti artıq mövcud olmadıqda;

14.1.2. sığortalı hüquqi şəxs ləğv olunduqda;

14.1.3. sığorta müqaviləsi qüvvəyə mindikdən sonra, sığorta hadisəsinin baş verməsi ehtimalı aradan qalxdığı və sığorta riskinin mövcudluğu, səbəbi sığorta hadisəsi olmayan hallara görə başa çatdıqda;

14.1.4. sığortaçı sığortalı qarşısında öz öhdəliklərini tam həcmdə yerinə yetirdikdə;

14.1.5. sığortalı sığorta haqqını sığorta müqaviləsində müəyyən edilən qaydada ödəmədikdə;

14.1.6. məhkəmə tərəfindən sığorta müqaviləsinin etibarsız olduğu haqda qərar qəbul edildikdə;

14.1.7. sığortaçı və ya sığortalının təşəbbüsü ilə;

14.1.8. Azərbaycan Respublikasının qanunvericilik aktları ilə nəzərdə tutulmuş digər hallarda.

Maddə 15. Sığorta müqaviləsinə vaxtından əvvəl xitam vermə ilə bağlı xəbərdar etmə

15.1. Bu Qaydaların 14-cü maddəsində göstərilən hallarda sığorta müqaviləsinə xitam verilməsi üçün əsas olan şərait yarandıqda, müqaviləyə xitam verilməsində maraqlı olan tərəf dərhal digər tərəfi bu haqda xəbərdar etməlidir.

15.2. Sığorta müqaviləsi ilə başqa hal nəzərdə tutulmamışdırsa, sığorta müqaviləsinə sığortalının və ya sığortaçının tələbi ilə vaxtından əvvəl xitam verilərkən bu barədə bir tərəf digərinə 30 gün əvvəl (sığorta müqaviləsi beş ildən artıq müddətə bağlanıldıqda 60 gün, 3 aydan az müddətə bağlanıldıqda isə 5 iş günü əvvəl), tələbini əsaslandırdığı yazılı bildiriş göndərməlidir.

Maddə 16. Sığorta müqaviləsinə vaxtından əvvəl xitam vermənin nəticələri

16.1. Sığorta müqaviləsinə (qrup halında sığorta zamanı həm də müqavilənin hər hansı bir sığorta predmetinə münasibətdə) sığortalının tələbi ilə vaxtından əvvəl xitam verildikdə, sığortaçı həmin müqavilə üzrə işlərin aparılması xərclərini çıxmaqla müqavilənin (qrup halında sığorta zamanı həm də müqavilənin hər hansı bir sığorta predmetinə münasibətdə) qurtarmamış müddəti üçün sığorta haqlarını qaytarır; əgər bu tələb sığortaçının sığorta müqaviləsi üzrə vəzifələrini yerinə yetirməməsi ilə bağlıdırsa, sığortaçı həmin müqavilə üzrə ödənilmiş sığorta haqlarını (qrup halında sığorta zamanı həm də müqavilənin hər hansı bir sığorta predmeti üzrə ödənilmiş sığorta haqlarını) bütünlüklə sığortalıya qaytarır;

16.2. Sığorta müqaviləsinə (qrup halında sığorta zamanı, həm də müqavilənin hər hansı bir sığorta predmetinə münasibətdə) sığortaçının tələbi ilə vaxtından əvvəl xitam verildikdə, o, sığortalının (qrup halında sığorta zamanı həm də müqavilənin hər hansı bir sığorta predmeti üzrə ödənilmiş sığorta haqlarını) sığorta haqlarını bütünlüklə qaytarır; əgər bu tələb sığortalının sığorta müqaviləsi üzrə vəzifələrini yerinə yetirməməsi ilə bağlıdırsa, sığortaçı həmin müqavilə üzrə işlərin aparılması xərclərini çıxmaqla, müqavilənin qurtarmamış müddəti üçün sığorta haqlarını (qrup halında sığorta zamanı həm də müqavilənin hər hansı bir sığorta predmeti üzrə ödənilmiş sığorta haqlarını) sığortalıya qaytarır;

16.3. Sığorta müqaviləsinə (qrup halında sığorta zamanı həm də müqavilənin hər hansı bir sığorta predmetinə münasibətdə) vaxtından əvvəl xitam verildiyi halda, əgər xitam verilmə anınadək sığortaçı tərəfindən sığortalıya

16.3.1. ödənilmiş sığorta haqqına (qrup halında sığorta zamanı həm də müqavilənin hər hansı bir sığorta predmeti üzrə ödənilmiş sığorta haqlarına) bərabər və ya ondan çox miqdarda sığorta ödənişi verilmişdirsə, sığorta haqqı (qrup halında sığorta zamanı həm də müqavilənin hər hansı bir sığorta predmeti üzrə ödənilmiş sığorta haqları) sığortalıya qaytarılmır;

16.3.2. ödənilmiş sığorta haqqından (qrup halında sığorta zamanı həm də müqavilənin hər hansı bir sığorta predmeti üzrə ödənilmiş sığorta haqlarından) az miqdarda sığorta ödənişi verilmişdirsə, həmin sığorta haqqı məbləği ilə sığorta ödənişi məbləği arasındakı fərq miqdarında sığorta haqqının sığortalıya qaytarılması müvafiq olaraq bu Qaydaların 16.1 və 16.2 bəndlərində nəzərdə tutulmuş qaydada həyata keçirilir.

Maddə 17. Sığorta riskindəki dəyişikliklər

Əgər sığortalı bu Qaydaların 18.2.2 bəndinin «b» yarımbəndində göstərilən müddət ərzində sığorta müqaviləsinə edilən dəyişikliklərlə razılaşdığını və yaxud əlavə sığorta haqqını ödəməyi öz öhdəsinə götürdüyünü yazılı şəkildə bildirməzsə, sığorta müqaviləsi bu cür xəbərdarlıq müddəti bitdiyi tarixdən qüvvədən düşmüş sayılır.

BÖLMƏ 6. TƏRƏFLƏRİN HÜQUQLARI VƏ VƏZİFƏLƏRİ

Maddə 18. Sığortaçının hüquqları və vəzifələri

18.1. Sığortaçı aşağıdakıları öhdəsinə götürür:

18.1.1. sığortalını sığorta müqaviləsinin şərtləri və bu sığorta Qaydaları ilə tanış etmək;

18.1.2. sığorta müqaviləsində başqa hal nəzərdə tutulmamışdırsa, sığorta şəhadətnaməsini sığorta haqqının tam ödənildiyi gün sığortalıya vermək;

18.1.3. bu Qaydalarla nəzərdə tutulmuş, lakin sığorta müqaviləsi ilə təminata daxil edilməmiş sığorta risklərinin çeşidinin genişləndirilməsi ilə bağlı sığortalının ərizəsinə əsasən əlavə müqavilə rəsmiləşdirmək;

18.1.4. bu Qaydaların və sığorta müqaviləsinin şərtlərinə riayət etmək;

18.1.5. sığorta hadisəsi hesab edilə bilən hadisə baş verdikdə:

– hadisənin baş vermə şəraitini öyrənmək və onun sığorta hadisəsi olub-olmamasını təyin etmək üçün müvafiq zəruri tədbirlər həyata keçirmək;

– hadisənin sığorta hadisəsi olduğunu qəbul etdikdə, sığorta aktını tərtib etmək, borc alanın sığortalıya olan borcunun məbləğini müəyyənləşdirmək və sığorta ödənişinin məbləğini hesablamaq;

– hadisənin sığorta hadisəsi olduğunu qəbul etdikdə, sığorta müqaviləsi ilə müəyyən edilmiş müddətdə sığorta ödənişini həyata keçirmək (və ya əsas olduğu halda sığorta ödənişindən imtina etmək). Sığortaçı bu öhdəliyə əməl etmədikdə, hər gecikdirilmiş gün üçün sığorta ödənişi məbləğinin 0.1 faizi həcmində dəbbə pulu ödəyir;

18.1.6. peşəkar fəaliyyəti nəticəsində əldə etdiyi sığorta sirri hesab edilən məlumatları qorumaq, həmin məlumatları qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş hallardan başqa digər şəxslərə yaymamaq.

18.2. Sığortaçı aşağıdakı hüquqlara malikdir:

18.2.1. sığorta müqaviləsi bağlanan zaman sığorta riskinin qiymətləndirilməsi üçün zəruri olan bütün sənədlərlə tanış olmaq;

18.2.2. sığorta müqaviləsinin qüvvədə olduğu müddət ərzində:

a) istənilən vaxt borc alanın mövcud olmasını və kreditin təyinatını, habelə sığortalı tərəfindən təqdim edilən məlumatların düzgünlüyünü yoxlamaq;

b) sığorta müqaviləsi bağlanan zaman sığortalı tərəfindən bildirilən və riskin artmasına təsir edən (sığorta hadisəsinin baş vermə ehtimalını artıran) əhəmiyyətli hallarda dəyişiklik baş verdikdə və ya bu haqda məlumat aldıqda, 3 (üç) iş günü ərzində sığorta müqaviləsinin şərtlərində dəyişiklik etmək və/və ya artan riskə mütənasib olaraq əlavə sığorta haqqının ödənilməsini tələb etmək. Əgər sığortalı sığorta müqaviləsinin şərtlərində dəyişiklik edilməsinə və əlavə sığorta haqqının ödənilməsinə etiraz edərsə, sığortaçı dəyişikliyin baş verdiyi andan sığorta müqaviləsini ləğv etmək hüququna malikdir;

c) sığortalının bu Qaydaların 19.1.4 bəndində göstərilmiş hallarda sığortaçıya bilərəkdən (qəsdən) yalan məlumat verməsi faktı müəyyən edilərsə, sığorta müqaviləsinin etibarsız hesab olunmasını tələb etmək;

18.2.3. sığorta hadisəsi hesab edilə bilən hadisə baş verdikdə:

a) hadisənin səbəblərini və baş verdiyi şəraiti müstəqil araşdırmaq. Sığortalının sığortaçının bu hərəkətlərinə mane olmaq hüququ yoxdur;

b) hadisənin tənzimlənməsi ilə əlaqədar zəruri tədbirləri görmək və zərərin miqdarının azaldılması üzrə yazılı tövsiyyələr vermək. Sığortaçının və onun səlahiyyətli nümayəndələrinin hərəkətləri sığortalıya sığorta ödənişini almaq hüququnun tanınması üçün əsas vermir;

c) hadisələrin baş verdiyi şəraiti və mümkün itkilərin həcmini müəyyən etmək məqsədilə bütün məlumatları, o cümlədən kommersiya sirri təşkil edən məlumatları sığortalıdan tələb etmək;

d) sığortalıdan və sorğu əsasında müvafiq səlahiyyətli orqanlardan sığorta hadisəsinin səbəbini və şəraitini göstərən rəsmi sənədlərin və aktların əslinin və ya surətlərinin təqdim edilməsini tələb etmək. Təqdim olunan məlumatlar əsasında itkilərin həcmini təyin etmək mümkün olmadıqda, kommersiya sirri təşkil edən məlumatlarla birlikdə digər məlumatları da tələb etmək;

18.2.4. sığortalının bu Qaydaların 19.1.5 bəndində nəzərdə tutulmuş öhdəliyini yerinə yetirməməsi ilə əlaqədar sığorta müqaviləsinin ləğv edilməsinin səbəb olduğu zərərlərin ödənilməsini və sığorta müqaviləsinin ləğv edilməsini tələb etmək;

18.2.5. sığortalıdan sığortalanmış kreditin tam dəyəri miqdarında sığorta ödənişinin verilməsindən sonra girov obyektinin (və yaxud onun müvafiq hissəsinin) və yaxud onun qalıqlarına olan mülkiyyət hüququnun sığortaçıya və yaxud onun təyin etdiyi şəxsə keçməsinin təmin edilməsini tələb etmək.

Maddə 19. Sığortalının hüquqları və vəzifələri

19.1. Sığortalı aşağıdakıları öhdəsinə götürür:

19.1.1. sığorta müqaviləsində göstərilmiş müddətdə sığorta haqqını sığortaçıya ödəmək;

19.1.2. sığortaçının sığorta riskinin qiymətləndirilməsi, eləcə də sığorta hadisəsi baş verdiyi halda hadisənin araşdırılması və subroqasiya hüquqlarından istifadə məqsədilə tələb etdiyi borc alan şəxslə bağlı aşağıda qeyd olunan sənədləri sığortaçıya təqdim etmək:

a) borc alan fiziki şəxs olduqda:

– şəxsiyyətini təsdiq edən sənədin surəti;
– faktiki yaşadığı ünvan və əlaqə telefonları;
– iş yerində tutduğu vəzifə, işlədiyi müddət və aldığı əmək haqqının miqdarı göstərilməklə iş yerindən arayış və ya sahibkarlıqla məşğul olmasını təsdiq edən sənəd;
– girov obyekti və ya zamin (şəxs(lər)in şəxsiyyətini təsdiq edən sənədin surəti, faktiki yaşadığı ünvan, əlaqə telefonları, iş yerindən arayış) haqqında məlumat;

b) borc alan hüquqi şəxs olduqda:
– uçot vahidlərinin dövlət reyestrinə daxil edilməsi haqqında şəhadətnamənin notariat qaydasında təsdiq edilmiş surəti;
– faktiki ünvanı və əlaqə telefonları;
– vergi ödəyicisinin uçota alınması haqqında şəhadətnamənin notariat qaydasında təsdiq edilmiş surəti;
– nizamnaməsinin və kreditin alınması haqqında təsisçilərinin (səhmdarlarının) qərarlarının notariat qaydasında təsdiq edilmiş surəti;
– son fəaliyyət ilinin balansı və maliyyə göstəriciləri haqqında məlumat;
– rəhbərinin və baş mühasibin vəzifəyə təyin edilməsi əmrlərinin və onların şəxsiyyətlərini təsdiq edən sənədlərin notariat qaydasında təsdiq edilmiş surəti;
– girov obyekti (əgər varsa) haqqında məlumat;

19.1.3. borc alan şəxsin təqdim etdiyi məlumatların düzgünlüyünü mümkün vasitələrlə yoxlamaq;

19.1.4. sığorta müqaviləsi bağlanan zaman:
– özünə məlum olan və sığorta riskinin qiymətləndirilməsində mühüm əhəmiyyətə malik bütün hallar barədə sığortaçını məlumatlandırmaq;
– sığorta obyektinə münasibətdə mövcud olan və ya bağlanma mərhələsində olan digər sığorta müqavilələri və onların şərtləri barədə məlumatı sığortaçıya təqdim etmək.

19.1.5. sığorta müqaviləsinin qüvvədə olduğu müddət ərzində bu Qaydaların 19.1.4 bəndində qeyd edilmiş hallardan, eləcə də sığorta riskinin dərəcəsini artıran hər hansı bir əhəmiyyətli kənara çıxmalar olduqda, bu barədə xəbərdar olduqdan sonra dərhal və ya ən gec 3 (üç) iş günü ərzində sığortaçıya xəbərdarlıq məktubu (bildiriş) göndərmək;

19.1.6. bu Qaydaların müddəalarına riayət etmək;

19.1.7. sığorta hadisəsi baş verdikdə (borc alan kredit müqaviləsi ilə nəzərdə tutulmuş ödəmə günü ödənişi gecikdirdikdə):

a) bu barədə 15 (on beş) gün ərzində borc alanın həmin günə olan qalıq borcunu (borcun əsas məbləği və ona hesablanmış faizi ayrıca) göstərməklə və bu Qaydaların 20-ci maddəsində göstərilmiş sənədləri əlavə etməklə, sığortaçıya yazılı məlumat vermək;

b) gecikdirmə baş verdiyi gündən 2 ay ərzində kredit müqaviləsi üzrə öhdəliklərin yerinə yetirilməsinin bərpa olunması və ya öhdəliklərin birdəfəlik tam həyata keçirilməsi məqsədilə kredit müqaviləsindən irəli gələn və mövcud qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş bütün tədbirləri görmək və əgər belə göstərişlər sığortaçı tərəfindən bildiriləcəksə, sığortaçının bütün göstərişlərinə əməl etmək;

c) sığorta hadisəsinin araşdırılması və borc alanın qalıq borcunun müəyyən edilməsi ilə bağlı sığortaçı tərəfindən tələb olunan zəruri məlumatları və sənədləri təqdim etmək;

19.1.8. borc alanın kredit müqaviləsi üzrə öhdəliklərinin yerinə yetirilməsini bərpa etdiyi və ya öhdəliklərini birdəfəlik tam həyata keçirdiyi andan etibarən dərhal və ya ən gec 1 (bir) iş günü ərzində sığortaçıya bu barədə məlumat vermək və əgər həmin tarixə sığortaçı tərəfindən ödəniş verilmişdirsə, ödənilmiş məbləği sığortaçıya qaytarmaq;

19.1.9. sığortaçı tərəfindən sığorta ödənişi verildikdən sonra girov obyektinə münasibətdə subroqasiya hüququnun sığortaçıya keçməsi üçün zəruri tədbirləri görmək.

19.2. Sığortalı aşağıdakı hüquqlara malikdir:

19.2.1. sığorta müqaviləsi bağlanan zaman:
– kommersiya sirri olmayan sığortaçının maliyyə sabitliyi ilə bağlı məlumatı tələb etmək;
– sığorta müqaviləsinin şərtləri ilə tanış olmaq;

19.2.2. sığorta müqaviləsinin qüvvədə olduğu müddət ərzində:
– sığorta müqaviləsi (və ya şəhadətnaməsi) itdikdə və ya məhv olduqda, onun dublikatını tələb etmək;

– Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsi və bu Qaydalar ilə nəzərdə tutulmuş qaydada sığorta müqaviləsinə vaxtından əvvəl xitam vermək.

19.2.3. sığorta hadisəsi hesab edilə bilən hadisə baş verdikdə sığorta müqaviləsinin şərtlərinə və bu Qaydalara uyğun olaraq sığorta ödənişini almaq;

19.2.4. sığorta müqaviləsi üzrə üzərinə götürdüyü öhdəliklərin yerinə yetirməsini sığortaçıdan tələb etmək;

19.2.5. yenidən təşkili zamanı (və ya digər əsaslarla) sığortaçını bu haqda xəbərdar etməklə sığorta müqaviləsi üzrə hüquq və vəzifələrini hüquqi varisinə vermək.

BÖLMƏ 7. SIĞORTA ÖDƏNİŞİ

Maddə 20. Sığorta ödənişinin verilməsi üçün tələb olunan sənədlər

20.1. Sığorta ödənişinin verilməsi üçün sığortaçı tərəfindən tələb olunan sənədlər aşağıdakılardır:

20.1.1. borc alanın qalıq borcu haqqında məlumat;

20.1.2. bu Qaydaların 19.1.2 bəndində göstərilən sənədlərin surəti (əgər bu sənədlər əvvəlcədən sığortaçıya təqdim edilməmişdirsə);

20.1.3. sığortalı ilə borc alan arasında bağlanmış kredit və girov müqavilələrinin, eləcə də onlara edilmiş əlavə və dəyişikliklərin surəti, borc alanın ödəniş sənədləri və hesabından çıxarışlar (əgər bu sənədlər əvvəlcədən sığortaçıya təqdim edilməmişdirsə);

20.1.4. sığortalı ilə zamin şəxslər arasında bağlanmış zaminlik müqavilələrinin surəti;

20.1.5. borc alan hüquqi şəxs müflis elan edildikdə və ya qanuvericilikdə nəzərdə tutulmuş qaydada ləğv edildikdə ləğvetmə komissiyasının qərarının surəti;

20.1.6. borc alan fiziki şəxs vəfat etdikdə ölüm haqqında şəhadətnamənin surəti;

20.1.7. borc alan fiziki şəxs xəbərsiz itkin düşdükdə, xəbərsiz itkin düşmə haqqında məhkəmənin qərarının surəti;

20.1.8. borc alan fiziki şəxs ümumi əmək qabiliyyətini itirdikdə əmək qabiliyyətinin itirilməsi ilə əlaqədar tibbi-sosial ekspert komissiyasının rəyi və xəstənin stasionar, ambulator kartasından çıxarış;

20.1.9. sığorta hadisəsi ilə əlaqədar müvafiq səlahiyyətli orqanlardan sığortaçının sorğusu əsasında alınan sənədlər.

Maddə 21. Sığorta ödənişinin hesablanması və verilməsi qaydası

21.1. Sığortaçı sığorta müqaviləsi ilə təminat verilmiş hadisələr baş verdikdə, sığorta ödənişini sığortalının ərizəsinə (sığorta tələbinə), hadisə ilə əlaqədar və bu Qaydaların 20-ci maddəsinə əsasən sığortaçının tələb etdiyi sənədlərə və sığortaçının nümayəndəsinin tərtib etdiyi sığorta aktına əsasən ödəyir.

21.2. Sığortalıya vurulan zərərin həcmi (sığorta hadisəsi baş verdiyi ana borc alanın qalıq borcu) müəyyən olunduqdan sonra sığorta ödənişi sığorta müqaviləsində nəzərdə tutulmuş azadolma məbləği çıxılmaqla hesablanır. Borc alanın qalıq borcuna hesablanan cərimələr və s. bu kimi xərclər sığortaçı tərəfindən ödənilmir.

21.3. Sığorta hadisəsinin baş verdiyi tarixdə sığorta obyektinə münasibətdə eyni risklərdən digər sığortaçılarla bağlanmış sığorta müqavilələri qüvvədə olmuşdursa, sığortaçı, sığorta ödənişini sığortaçı ilə bağlanmış sığorta müqaviləsi üzrə sığorta məbləğinin sığortalının qüvvədə olan bütün sığorta müqavilələrinin sığorta məbləğlərinin cəminə olan nisbətində həyata keçirir.

21.4. Sığorta müqaviləsi üzrə sığorta ödənişlərinin ümumi məbləği sığorta məbləğini aşa bilməz.

21.5. Sığorta müqaviləsində başqa hal nəzərdə tutulmamışdırsa, tələb olunan bütün sənədlər təqdim olunduqdan 15 gün ərzində sığortaçı sığorta ödənişini həyata keçirir və ya sığorta ödənişinin verilməsindən imtina edilməsi barədə sığortalıya səbəbini yazılı surətdə göstərməklə məlumat verir.

Maddə 22. Sığorta ödənişinin verilməsindən imtina

22.1. Aşağıdakı hallarda sığortaçı sığortalıya sığorta ödənişini verməkdən imtina etmək hüququna malikdir:

22.1.1. sığortalının sığorta hadisəsinin baş verməsinə yönələn qəsdən etdiyi hərəkəti və ya hərəkətsizliyi, habelə sığorta hadisəsi ilə birbaşa səbəb əlaqəsində olan qəsdən cinayət törətdikdə;

22.1.2. sığortalı risklə əlaqədar ona məlum olan məlumatları vermədikdə və ya riskin dərəcəsini və yaxud sığorta hadisəsi ilə bağlı şəraiti müəyyən etmək üçün mühüm əhəmiyyət daşıyan hallar barədə qəsdən yanlış məlumatlar verdikdə;

22.1.3. yerinə yetirilmədiyi təqdirdə sığorta hadisəsinin baş verməsinə və ya zərərlərin həcminin artmasına gətirib çıxarmış və ya sığorta hadisəsinin şəraitinin düzgün aydınlaşdırılması

imkanlarını pozmuşdursa, sığortalı tərəfindən sığorta müqaviləsinə, bu Qaydalara və ya qanunvericiliyə əsasən ona həvalə edilən öhdəlik və şərtlərə əməl edilmədikdə;

22.1.4. sığorta müqaviləsi üzrə hər hansı bir iddia ortaya çıxan zaman sığorta obyektinin digər sığorta şirkəti tərəfindən eyni risklərdən sığortalandığı müəyyən edildikdə;

22.1.5. sığortalı sığortaçıya sığorta obyekti haqqında bilərəkdən yanlış məlumat verdikdə;

22.1.6. sığortaçının razılığı olmadan tərəflər (sığortalı və borc alan) sığorta predmeti olan kredit müqaviləsinin şərtlərini dəyişdirdikdə və ya borc alanın borcu ilə bağlı hər hansı bir sövdələşməyə girdikdə;

22.1.7. sığortalının verdiyi kreditlərin təyinatı üzrə istifadə olunmasına nəzarət etmədikdə;

22.1.8. sığorta hadisəsinin sığortalının kreditin verilməsi prosesində kobud ehtiyatsızlığı və səhlənkarlığı (borc alanın təqdim etdiyi sənədləri araşdırmaması) nəticəsində baş verdiyi halda, sığortaçı qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş hallarda, sığorta ödənişini verməkdən imtina etmək hüququna malikdir.

22.2. Bilavasitə və ya dolayısı ilə sığortalı tərəfindən mühüm şərtlərin yerinə yetirilməməsi səbəbindən sığorta hadisəsi baş verdiyi və ya zərərin məbləği artdığı halda sığortaçı müvafiq olaraq sığorta ödənişindən imtina etmək və ya zərər məbləğinin artdığı həcmdə sığorta ödənişini azaltmaq hüququna malikdir.

22.3. Sığorta ödənişindən imtina qərarı sığortaçı tərəfindən qəbul edilir və imtinanın səbəbləri göstərilməklə sığortalıya yazılı şəkildə təqdim edilir. Sığortalı sığortaçının sığorta ödənişindən imtina qərarını aldıqda, həmin qərar ilə bağlı məhkəməyə şikayət vermək hüququna malikdir.

BÖLMƏ 8. DİGƏR MÜDDƏALAR

Maddə 23. Subroqasiya hüququ

23.1. Subroqasiya hüququ sığorta ödənişi almış şəxsin ona dəymiş zərərə görə məsuliyyət daşıyan üçüncü şəxsə qarşı malik olduğu hüquqlardan və vasitələrdən həmin ödənişi vermiş sığortaçının istifadə etmək hüququdur.

23.2. Faydalanan şəxsin zərərvuran şəxsə qarşı zərərin əvəzini ödəmək tələbi (iddiası) ilə bağlı hüquq sığorta ödənişini vermiş sığortaçıya subroqasiya qaydasında onun verdiyi sığorta ödənişi məbləğində keçir.

23.3. Faydalanan şəxs sığorta ödənişini aldıqda subroqasiya hüququnun həyata keçirilməsi üçün özündə olan bütün lazımi sənədlərlə sığortaçını təmin etməlidir.

23.4. Faydalanan şəxs zərərvuran şəxsə iddiadan və ya tələbi təmin edən hüquqlardan, yaxud lazımi sənədləri sığortaçıya verməkdən imtina etdikdə, sığortaçı zərərvuran şəxsdən subroqasiya qaydasında ala biləcəyi məbləğ həcmində sığorta ödənişi verməkdən azad edilir. Əgər faydalanan şəxsin təqsirindən bu hüququn həyata keçirilməsi mümkün olmazsa, sığortaçı bütünlüklə və ya qismən sığorta ödənişini vermək öhdəliyindən azad olunur və lüzumsuz yerə verilmiş sığorta ödənişinin qaytarılmasını tələb etmək hüququna malikdir.

23.5. Sığortaçı subroqasiya hüququndan zərərvuran şəxsin özünə və (və ya) müvafiq sığorta hadisəsi ilə bağlı risklər üzrə həmin şəxsin məsuliyyətini sığortalamış sığortaçıya, həmçinin qanunvericiliyə əsasən, dəyən zərərə görə sığortalı və ya faydalanan şəxs qarşısında maddi məsuliyyət daşıya bilən digər şəxsə qarşı istifadə edə bilər.

Maddə 24. Azadolma məbləği və gözləmə müddəti

24.1. Sığorta müqaviləsi ilə şərtli və ya şərtsiz azadolma məbləği, həmçinin gözləmə müddəti müəyyən oluna bilər.

24.2. Azadolma məbləği hər bir halda sığorta müqaviləsinə uyğun olaraq müəyyən edilən sığorta ödənişi məbləğinə tətbiq olunur.

24.3. Şərtli azadolma məbləğinin nəzərdə tutulması halında, sığorta hadisəsi nəticəsində dəyən zərərin həcmi həmin məbləğdən çox olduqda, zərər məbləğindən azadolma məbləği çıxılmır.

24.4. Şərtsiz azadolma məbləği nəzərdə tutulduqda, həmin məbləğ hər bir halda zərər məbləğindən çıxılır.

24.5. Sığorta müqaviləsində gözləmə müddəti nəzərdə tutulduqda, sığorta hadisəsi nəticəsində həmin müddət ərzində yaranan itkilərin əvəzinin ödənilməsi sığortalının üzərində qalır.

24.6. Şərtli gözləmə müddəti müəyyən edildikdə, sığorta hadisəsinin nəticələrinin həmin müddətə bərabər və ya ondan artıq müddətdə davam etməsi şərti ilə sığorta tələbi və ya sığorta ödənişi sığorta hadisəsinin baş verməsindən keçən həmin müddət qədər vaxt ərzində yaranan itkilərə də şamil edilir.

24.7. Sığorta müqaviləsində şərtsiz gözləmə müddəti müəyyən edildikdə, sığorta tələbi və ya sığorta ödənişi sığorta hadisəsinin baş verməsindən keçən həmin müddət qədər vaxt ərzində yaranan itkilərə şamil edilmir.

Maddə 25. Valyuta haqqında qeyd-şərt

25.1. Sığorta məbləğlərinin, azadolmaların və tələblərin xarici valyuta ilə ifadə olunduğu hallarda, bütün ödənişlər Azərbaycan Respublikası Milli Bankının ödənişin həyata keçirildiyi tarixə və ya ödənişə əsas verən sənədin tərtib edilməsi tarixinə olan rəsmi məzənnəsi əsasında Azərbaycan manatı ilə, ya da Azərbaycan Respublikasının valyuta qanunvericiliyinə müvafiq olduğu hallarda hər hansı xarici valyuta ilə həyata keçirilə bilər.

25.2. Əgər sığorta ödənişinin verilməsi üçün əsas olan sənədlər Azərbaycan manatı və ya müqavilənin valyutasından fərqli valyutada ifadə olunmuşdursa, sığorta müqaviləsinin ifadə olunduğu valyutaya çevirmə Azərbaycan Respublikası Milli Bankının həmin sənədin buraxıldığı tarixə uyğun rəsmi məzənnəsi əsasında həyata keçirilir.

Maddə 26. İş sirlərinin gizli saxlanılması

Sığortaçı, sığortalıya aid öyrəndiyi və ya iş prosesində öyrənəcəyi iş sirlərini gizli saxlamadığı halda dəyən zərərə görə məsuliyyət daşıyır.

Maddə 27. Mübahisələrin həlli qaydası

Bu Qaydalara əsasən bağlanmış sığorta müqaviləsindən irəli gələn bütün mübahisələr ilkin olaraq danışıqlar yolu ilə pretenziya qaydasında, tərəflər arasında razılığa gəlinmədiyi təqdirdə isə Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə müvafiq olaraq məhkəmələr vasitəsilə həll edilir.

Maddə 28. İddia müddəti

Sığorta şəhadətnaməsindən irəli gələn bütün tələblər Azərbaycan Respublikasının mülki qanunvericiliyi ilə müəyyənləşdirilmiş müddətdə həll edilir.